



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15010/2025
19.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Јерковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., одговорног уредника медија – интернет портала „nova.rs“, чији је пуномоћник Катарина Радовић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 238/25 од 21.05.2025. године, која је исправљена решењем истог суда ГжЗ 238/25 од 18.06.2025. године, у седници одржаној 19.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 238/25 од 21.05.2025. године, која је исправљена решењем истог суда ГжЗ 238/25 од 18.06.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 571/2023 од 26.12.2024. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени, као одговорног уредника медија – интернет портала „nova.rs“ објављивањем чланка2023. године у наведеном медију под називом "поново шифроване поруке на таласима радија упућене ...: "Ево које су ...", повредио право тужиоца на претпоставку невиности. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од 57.300,00 динара, са законском затезном каматом од извршења до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом ГжЗ 238/25 од 21.05.2025. године, која је исправљена решењем истог суда ГжЗ 238/25 од 18.06.2025. године, ставом првим изреке, потврдио пресуду Вишег суда у Београду ПЗ 571/2023 од 26.12.2024. године, у ставу првом изреке, а жалбу туженог у том делу одбио као неосновану. Ставом другим изреке, укинута је решење о трошковима садржано у ставу другом изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 571/23 од 26.12.2024. године и предмет у том делу враћен другостепеном суду на поновни поступак.

Против става првог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је одговорни уредник медија на чијем је интернет порталу "nova.rs.", ...2023. године, објављен текст под насловом „Поново шифроване поруке на таласима радија упућене ...: Ево које су ...“, у ком се наводи: „Комуникација криминалаца путем порука и песама на радију протеклих година је честа и у Србији, поготову када је реч о навијачима и припаданицима криминалне групе АА и ББ. Тако је било и пре неколико дана када су вођи озлоглашеног клана који је касапио људе, упућене рођенданске честитке уз разне песме. Није тајна да се члановима озлоглашеног клана шаљу поруке путем радио станица које могу да се слушају у затворским јединицама, па тако често поручују једни другима шифроване поруке. Махом је реч о порукама у којима говоре о здрављу чланова породице, али и о онима у којима је упућене поруке да се „држе чврсто“ у затвору. Пре неколико дана, тачније ..., на једном радију могле су се чути рођенданске честитке упућене АА, који је руководио групом која стоји иза седам бруталних ликвидација почињених у кућама у ... и Протеклих дана у Специјалном суду у Београду почело је сведочење сведоку у поступку, а реч је о члановима породице убијених. Криминална група АА ВВ пала је ... 2021. године у великој акцији полиције и тужилаштва. Лисице на руке тада су стављене вођама групе, АА и ВВ, који су протеклих година били страх и трепет на јужној трибини, али и у Познати су по рекетирању људи, инцидентима и насиљу“. Аутор текста је у свом исказу, саслушана у својству сведока, навела да је информације које је изнела у тексту добила од својих извора и на основу података које је сазнала пратећи поступак који се води против тужиоца, где је у току саслушање сведока, као и иступању у вези истог од стране највиших државних функционера који су јавно коментарисали тужиоца и остале учеснике у поступку, као групу криминалаца, убица и касапина и на телевизији показивали слике.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио применом одредбе члана 34. став 3. Устава Републике Србије, и одредби чланова 5, 15, 73, 79. и 101. Закона о јавном информисању и медијима, налазећи да је у конкретном случају повређено право тужиоца на претпоставку невиности, јер је он означен као озлоглашени касапин, припадник и руководилац криминалне групе познате по рекетирању људи, инцидентима и насиљу, чиме се инсинуира његова директна повезаност са кривичним делима поводом којих кривични поступак који се против њега води није окончан.

Другостепени суд је прихватио закључак и одлуку првостепеног суда, налазећи да новинарска пажња, у конкретном случају није била адекватна јер одговорни уредник медија у којем је текст објављен није на одговарајући начин проверио допуштеност изнетих информација, односно констатација које тужиоца директно доводе у везу са

убијањем, касапљењем, рекетирањем људи, инцидентима и насиљем, а пре правноснажног окончања кривичног поступка који се против њега води.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 34. став 3. Устава Републике Србије, прописано је да се свако сматра невиним за кривично дело док се његова кривица не утврди правноснажном одлуком суда.

На основу одредбе члана 6. став 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, свако ко је оптужен за кривично дело сматраће се невиним док се његова кривица у складу са законом не докаже.

Закон о јавном информисању и медијима ("Службени гласник РС", бр. 83/2014 ...12/2016), претпоставку невиности прописује у одредби члана 73. тако што је у циљу заштите људског достојанства, као и независности, угледа и непристрасности суда или другог надлежног органа, нико у медијима не сме означити учиниоца кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда. На основу одредбе члана 101. истог Закона, прописано је да ако се објављивањем информација, односно записа повређује претпоставка невиности, забрана говора мржње, права и интерес малолетника, забрана јавног излагања, порнографског садржаја, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност у складу са одредбама овог Закона, тужбом се може захтевати, између осталог, под тачком 1. утврђивање да је објављивањем информација, односно записа повређено право, односно интерес.

Претпоставка невиности је последица развоја цивилизације, а везује се за постојање правне државе. Први пут је дефинисана у Декларацији о правима човека и грађанина (1789. године). Примарни разлог за њено усвајање је одбрана од погрешне осуде, јер осуда и кажњавање невиног лица представља већу штету за друштво од избегавања одговорности кривца (већа је штета да једно невино лице буде осуђено, него да десет кривих буде ослобођено). Нужно је повезана са правом окривљеног на правично суђење, прописано одредбом члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Поштовање претпоставке невиности је не само неопходно за гарантовање права на правично суђење, већ је и основно средство којим се постиже поверење у владавину права. Медији су дужни да штите приватност и идентитет осумњиченог или починиоца кривичног дела, чак и у случају признања кривице. Непријатељски настројена медијска кампања може негативно да утиче на правичност суђења тиме што утиче на јавно мњење, у ком смислу постоји установљена пракса Европског суда за људска права (нпр:Акау против Турске – пресуда из 2002. године). Постоји ризик да непријатељски настројена медијска кампања утиче на независност суда на основу одредбе члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (право на правично суђење), као и на претпоставку невиности садржану у члану 6. став 2. Конвенције (Nina – Hansen против Данске – пресуда из 1999. године, Anguelov против Бугарске – пресуда из 2004. године). Само суд у судском поступку може да утврди нечију кривицу.

Наводима ревизије туженог о томе да су квалификације на рачун тужиоца изречене од стране председника Републике на конференцији за новинаре, су без утицаја на одлучивање јер то није био предмет спорног текста. Такође су без утицаја на одлучивање и наводи ревизије туженог о томе да је одредбом члана 74. Закона о јавном информисању и медијима, прописано да информација из кривичног поступка који је у току се може објавити ако је изнета на главном претресу или ако је прибављена или могла бити добијена од стране органа јавне власти на основу закона којим се уређује приступ информацијама од јавног значаја. Том одредбом Закона није дерогирана претпоставка невиности, нити спорни текст садржи информацију из кривичног поступка који је у току, већ је тема текста слање "шифрованих" порука преко радија упућених тужиоцу. Због тога се наводима ревизије туженог неосновано побија правилност примене материјалног права.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић